

Търновският митрополит Филип

Реч, произнесена на панихидата

по случай 25 години от блажената кончина на Търновския Митрополит Климент,
в гр. В. Търново на 25 юли 1926 г.

Братя,

Живеят ли великите личности на земята, те внасят богатство в обществената съкровищница на доброто; заминават ли от земята, те, подобно на падащите звезди, оставят светлива следа подир себе си. Ето защо тяхната памет благоговейно се запазва в далечното потомство. И времето, колкото и отдалечено да е, не смее да наложи над тях своята пагубна ръка на забравата, а често очиства техния образ от налепения по тях земен прах и го прави по-светлив.

Такава велика личност бе и ще си остане блаженопочившият Дядо Климент, при гроба на когото ний днес сме се събрали да му отдадем подобаващата почит по случай 25 години от неговата блажена кончина.

Преживял живот препълнен само с бури и бури, той, единствено само за доброто на своя народ, се нарами и понесе кръста на служенето си още в най-ранните години на своята възраст и нищо не го спря да го носи до самата си смърт. Преследван, измъчван, нищо го не стряскаше да се отбие от пътя, който той си бе предназначил, и спря едва тогава вече, когато спря последното му дишане.

Той бе гордост на нашата народност!

Покойният, със своето авторитетно име, бе една силна опора за България, той бе неин най-ревностен и убедителен защитник. От висотата, на която неговия ум го бе издигнал, той бе неуморим страж на българската православна църква, който през повече от четвърт век бдеше като орлица над нея. Това се прояви тъй ясно при известните критични обстоятелства, извикали твърде много малодушие у нашите дейци и твърде малко доблест в нашата среда. И в това, именно, съдбоносно време за нашата църква блаженопочившият Дядо Климент издига пак глас и смело осъжда това поведение, като държеше високо знамето на Православието, със значението му за държавата, — идея, на която той самоотвержено служи.

Няма област в миналото на българския народ, няма и обществен въпрос, повдигнат от живота, в който да не е внесена светлина. Неговата църковна, обществена и политическа дейност пълни народната ни история. И пред своята велика задача като български патриот-светител, той гледа на всичко, отнасящо се до неговата личност или до честолюбието му, като на много и много дребна работа. И колко пъти и в каква изпъкнала и най-бляскава форма той доказа, че за него, преди всичко, и по-горе от

всичко стои дългът, стои идеята, стои делото. Хора като Блаженопочившия са сякаш предопределени за подвижничество, за тежки трудове и важни услуги на човечеството. Животът им е изпълнен изключително с дела, в които тяхното „аз“ се винаги забравя, изчезва пред изпълнението на един дълг и само дълг.

Няма вече йерарха, който носеше светлите завети на Паисиевци, Неофитовци, проповедника на правдата и доброто в нашата дребнееща среда. Той изчезна из все повече и повече разредяващите се редове на знаменити и многозаслужили дейци, — но той остави богато наследство: велики дела с високопоучителни примери. Вечна паметъ блаженопочившему Иерарху, Търновскому Митрополиту Клименту.

„Господи, учини его в рай, идеже несть болезнь ни печаль ... но жизнь безконечная“.

Амин!

†Търновски Филип